

Capitolul I. Reglementarea instituției camerei preliminare și modificările aduse de noul Cod de procedură penală cu privire la nulitatea, prezentarea materialului de urmărire penală și sesizarea instanței

Odată cu intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură penală^[1], activitatea de verificare a legalității sesizării instanței și a legalității administrării probelor ori a efectuării actelor de către organele de urmărire penală se va efectua de către judecătorul de cameră preliminară, care în faza premergătoare și distinctă judecății va trebui să efectueze controlul specific astăzi instituțiilor reglementate de art. 300 și art. 332 CPP.

Având în vedere modificările majore ce vor surveni în cadrul procedurii penale cu ocazia intrării în vigoare a noului cod, considerăm că se impune a fi făcută o **prezentare succintă a noii instituții a camerei preliminare și totodată o evidențiere a modificărilor care vor fi aduse principalelor instituții juridice** ce vor avea în continuare relevanță la momentul verificării realizate în cadrul procedurii camerei preliminare.

Această prezentare va facilita în același timp parcurgerea cu ușurință a spețelor și notelor doctrinare ce fac obiectul prezentei lucrări, din perspectiva noilor instituții și noțiuni juridice.

A) Nulitățile

În reglementarea actuală, regimul juridic al nulităților este redat de art. 197 CPP, potrivit căruia: „(1) Încălțările dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrag nulitatea actului, numai atunci când s-a adus o vătămă care nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelu act. (2) Dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanței, compunerea acesteia și publicitatea ședinței de judecată sunt prevăzute sub sancțiunea nulității. De asemenea, sunt prevăzute sub sancțiunea nulității și dispozițiile relative la participarea procurorului, prezența învinutului sau a inculpatului și asistarea acestora de către apărător, când sunt obligatorii, potrivit legii, precum și la efectuarea referatului de evaluare în cauzele cu infractori minori. (3) Nulitatea prevăzută în alin. (2) nu poate fi înlăturată în niciun mod. Ea poate fi invocată în orice stare a procesului și se ia în considerare chiar din oficiu. (4) Încălțarea oricărei alte dispoziții legale decât cele

^[1] Adoptat prin Legea nr. 135/2010 (M. Of. nr. 486 din 15.07.2010).

prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului în condițiile alin. (1), numai dacă a fost invocată în cursul efectuării actului când partea este prezentă sau la primul termen de judecată cu procedura completă când partea a lipsit la efectuarea actului. Instanța ia în considerare din oficiu încălcările, în orice stare a procesului, dacă anularea actului este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. (5) În situațiile prevăzute în alin. (1) și (4), în cazul în care refacerea actului anulabil se poate face în fața instanței care a constatat, prin încheiere, încălcarea dispozițiilor legale, aceasta acordă un termen scurt pentru refacerea imediată a actului”.

Instituția juridică a nulităților actelor procesuale și procedurale cunoaște în cuprinsul Noului Cod de Procedură penală câteva modificări menite a sistematiza problematica specifică. Astfel, vine ca element de noutate reglementarea efectelor nulității asupra actelor procesuale ori procedurale, precum și a actelor subsecvente celui lovit de nulitate. Din rațiuni de sistematizare au fost dezvoltate, în mod distinct, particularitățile dihotomiei nulitate absolută – nulitate relativă într-o manieră clară, neechivocă^[1].

Astfel, potrivit art. 280 NCPP, „(1) încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului în condițiile prevăzute expres de prezentul cod. (2) Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rândul lor lovite de nulitate, atunci când există o legătură directă între acestea și actul declarat nul. (3) Atunci când constată nulitatea unui act, organul judiciar dispune, când este necesar și dacă este posibil, refacerea acelu act cu respectarea dispozițiilor legale”.

Nulitățile absolute prevăzute în art. 281 intervin în momentul încălcării dispozițiilor privind:

- a) compunerea completului de judecată;
- b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;
- c) publicitatea ședinței de judecată;
- d) participarea procurorului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii;
- e) prezența suspectului sau a inculpatului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii;
- f) asistarea de către avocat a suspectului sau a inculpatului, precum și a celorlalte părți, atunci când asistența este obligatorie.

^[1] Expunere de motive cu privire la Codul de procedură penală, p. 15, www.just.ro.

Nulitatea absolută se constată din oficiu sau la cerere. Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la lit. a)-d) poate fi invocată în orice stare a procesului. Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la lit. e) și f) trebuie invocată:

a) până la încheierea procedurii în camera preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în procedura camerei preliminare;

b) în orice stare a procesului, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății;

c) în orice stare a procesului, indiferent de momentul la care a intervenit încălcarea, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției.

Nulitățile relative prevăzute în art. 282 intervin în momentul încălcării oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 281 și determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.

Nulitatea relativă poate fi invocată de procuror, suspect, inculpat, celelalte părți sau persoana vătămată, atunci când există un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale încălcate, în cursul sau imediat după efectuarea actului ori cel mai târziu:

a) până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură;

b) până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției;

c) până la următorul termen de judecată cu procedura completă, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății.

Nulitatea relativă se acoperă atunci când: a) persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege; b) persoana interesată a renunțat în mod expres la invocarea nulității.

Se constată astfel obligația invocării nulităților absolute și relative din timpul urmăririi penale până la închiderea procedurii în cameră preliminară [art. 281 alin. (4) lit. a), coroborat cu art. 282 alin. (4) lit. a) NCPP], aspect ce va contribui la celeritatea și stabilitatea procesului penal, precum și la degrevarea judecătorului chemat să soluționeze fondul, a cărui misiune se va reduce doar la analiza probatoriului și la statuarea asupra temeiniciei acuzațiilor^[1].

^[1] V. Constantinescu, Jurisprudență comentată, în R.D.P. nr. 2/2012, p. 165.

B) Prezentarea materialului de urmărire penală

În prezent, potrivit art. 257 CPP, procurorul, primind dosarul, îl cheamă pe învinuit și îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispozițiilor art. 250 și urm., care se aplică în mod corespunzător.

Potrivit art. 250 CPP, „după punerea în mișcare a acțiunii penale, dacă au fost efectuate toate actele de urmărire necesare, organul de cercetare penală cheamă pe inculpat în fața sa și: a) îi pune în vedere că are dreptul de a lua cunoștință de materialul de urmărire penală, arătându-i și încadrarea juridică a faptei săvârșite; b) îi asigură posibilitatea de a lua de îndată cunoștință de material. Dacă inculpatul nu poate să citească, organul de cercetare penală îi citește materialul; c) îl întreabă, după ce a luat cunoștință de materialul de urmărire penală, dacă are de formulat cereri noi sau dacă voiește să facă declarații suplimentare.

Noul Cod de procedură penală nu mai stabilește în sarcina organului de urmărire penală obligația prezentării materialului de urmărire penală, întrucât asigurarea apărării efective a inculpatului în faza de urmărire penală se realizează în noul concept prin reglementarea dreptului general al avocatului acestuia de a asista la efectuarea actelor de urmărire și prin prevederea detaliată a dreptului de a consulta dosarul în tot cursul procesului penal.

Astfel, potrivit art. 94 NCPP, „avocatul are dreptul de a solicita consultarea dosarului pe tot parcursul procesului penal. Acest drept nu poate fi exercitat, nici restrâns în mod abuziv. (2) Consultarea dosarului presupune dreptul de a studia actele acestuia, dreptul de a nota date sau informații din dosar, precum și de a obține fotocopii pe cheltuiala clientului. (3) În cursul urmăririi penale, procurorul stabilește data și durata consultării într-un termen rezonabil. Acest drept poate fi delegat organului de urmărire penală. (4) În cursul urmăririi penale, procurorul poate restricționa motivat consultarea dosarului de către suspect, inculpat sau avocat, pe o perioadă de cel mult 15 zile, dacă prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale^[1]. (5) În cursul urmăririi penale, avocatul are obligația de a păstra confidențialitatea sau secretul datelor și actelor de care a luat cunoștință cu ocazia consultării dosarului. (6) În toate cazurile, avocatului nu îi poate fi restricționat dreptul de a consulta

^[1] Potrivit art. 102 pct. 56 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului de procedură penală (M. Of. nr. 515 din 14.08.2013), art. 94 alin. (3) și (4) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) În cursul urmăririi penale, procurorul stabilește data și durata consultării într-un termen rezonabil. Acest drept poate fi delegat organului de cercetare penală. (4) În cursul urmăririi penale, procurorul poate restricționa motivat consultarea dosarului, dacă prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale. După punerea în mișcare a acțiunii penale, restricționarea se poate dispune pentru cel mult 10 zile”.

declarațiile părții sau ale subiectului procesual principal pe care îl asistă ori îl reprezintă. (7) În vederea pregătirii apărării, avocatul inculpatului are dreptul de a lua cunoștință de întreg materialul dosarului de urmărire penală în procedurile desfășurate în fața judecătorului de drepturi și libertăți privind măsurile privative sau restrictive de drepturi, la care avocatul participă”.

C) Sesizarea instanței

Dacă în ceea ce privește conținutul rechizitoriului, NCPP (art. 328) nu aduce modificări semnificative față de actuala reglementare (art. 263), referitor la momentul premergător trimerii în judecată, noul Cod de procedură penală vine cu o modificare majoră.

Astfel, potrivit art. 264 CPP, „(3) rechizitoriul este verificat sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când urmărirea este făcută de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când urmărirea penală este efectuată de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, rechizitoriul este verificat de procurorul-șef de secție, iar când urmărirea penală este efectuată de acesta, verificarea se face de către procurorul general al acestui parchet. În cauzele cu arestați, verificarea se face de urgență și înainte de expirarea duratei arestării preventive. (4) Dacă rechizitoriul nu a fost infirmat, procurorul ierarhic care a efectuat verificarea îl înaintează instanței competente, împreună cu dosarul cauzei și cu un număr necesar de copii de pe rechizitoriu pentru a fi comunicate inculpaților aflați în stare de deținere”.

Spre deosebire de această reglementare, noul Cod de procedură penală prevede o cu totul altă procedură de sesizare a instanței, respectiv, potrivit art. 329, rechizitoriul însoțit de dosarul cauzei și de un număr necesar de copii certificate ale rechizitoriului, pentru a fi comunicate inculpaților, se trimit instanței competente să judece cauza în fond.

Astfel, în primul rând obligația de verificare sub aspectul legalității și temeiniciei de către prim-procurorul parchetului, prevăzută de art. 264 CPP, dispare în noua reglementare, consecință firească, având în vedere introducerea instituției camerei preliminare, rechizitoriul urmând să fie verificat sub aspectul legalității de către judecătorul de cameră preliminară, iar sub aspectul temeiniciei de către judecătorul de scaun^[1].

În al doilea rând, deși conducătorul parchetului păstrează, conform art. 304 alin. (2) NCPP, posibilitatea infirmării actelor procesuale sau

^[1] V. Constantinescu, op. cit., p. 165.

procedurale ale procurorului ierarhic inferior, se observă schimbarea de optică a legiuitorului în noul Cod de procedură penală, potrivit căreia procurorul de caz este cel care sesizează instanța de judecată^[1] și numai în cazul în care procurorul ierarhic superior consideră că rechizitoriul nu este legal sau temeinic urmează să infirme trimiterea în judecată.

D) Instituția camerei preliminare

Prin introducerea instituției camerei preliminare, legiuitorul a urmărit să răspundă exigențelor de legalitate, celeritate și echitate a procesului penal.

Camera preliminară este o instituție nouă, inovatoare, ce are ca scop crearea unui cadru legislativ modern, care să înlăture durata excesivă a procedurilor în faza de judecată. Prin reglementarea procedurii camerei preliminare se urmărește rezolvarea chestiunilor ce țin de legalitatea trimiterii în judecată și de legalitatea administrării probelor, asigurându-se premisele pentru soluționarea cu celeritate a cauzei în fond. În acest mod, sunt eliminate unele dintre deficiențele care au condus la condamnarea României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru încălcarea duratei excesive a procesului penal.

Această instituție de drept procesual penal produce un efect direct, pozitiv, asupra celerității soluționării unei cauze penale și înlătură o lacună a actualelor dispoziții procesuale penale, în care examinarea legalității rechizitoriului, a probelor administrate în cursul urmăririi penale împiedică pe durată nedeterminată începerea cercetării judecătorești. În acest context, procedura camerei preliminare cuprinde reguli care elimină posibilitatea restituirii ulterioare, în faza de judecată, a dosarului la parchet, datorită faptului că legalitatea probatoriului și a trimiterii în judecată sunt soluționate în această fază.

Prin noile dispoziții procedurale, revine judecătorului de cameră preliminară competența de verificare a conformității probelor administrate în cursul urmăririi penale cu garanțiile de echitabilitate a procedurii. Sub acest aspect, legalitatea administrării probelor este strâns și exclusiv legată de asigurarea caracterului echitabil al procesului penal.

În acest context, dacă judecătorul va constata că se impune înlăturarea mijlocului de probă, deoarece a produs o vătămare esențială drepturilor procesuale ale unei părți, va exclude acel mijloc de probă.

Așadar, prin conținutul dispozițiilor care reglementează camera preliminară, prin soluțiile care pot fi dispuse, sunt prevăzute criteriile în baza

^[1] Spre deosebire de legislația actuală, unde sesizarea instanței este realizată de către procurorul ierarhic care a efectuat verificarea, conform art. 264 alin. (4) CPP.

căroră se stabilește dacă procedura în cursul urmăririi penale a avut un caracter echitabil pentru a se putea proceda la judecata pe fond^[1].

Din interpretarea art. 3 NCPP, reiese că funcția de verificare a legalității trimiterii sau netrimiterii în judecată reprezintă una din cele 4 funcții judiciare ce se desfășoară în cadrul procesului penal, alături de funcția de urmărire penală, funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală și funcția de judecată.

Potrivit art. 54 NCPP, judecătorul de cameră preliminară este cel care verifică legalitatea trimiterii în judecată dispuse de procuror și totodată a administrării probelor și efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală în această procedură specială.

Obiectul procedurii în camera preliminară (art. 342 NCPP) îl constituie verificarea legalității sesizării instanței și verificarea legalității administrării probelor ori efectuării actelor de către organele de urmărire penală^[2].

Durata procedurii în camera preliminară (art. 343 NCPP) este de cel mult 30 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță, dar nu poate fi mai mică de 15 zile de la aceeași dată^[3].

Măsuri premergătoare

Potrivit art. 344, „(1) după înregistrarea dosarului la instanța competentă, acesta se trimite în aceeași zi judecătorului de cameră preliminară. (2) Judecătorul de cameră preliminară stabilește, în funcție de complexitatea cauzei, data la care va soluționa cauza. (3) Copia certificată a rechizitoriului și, după caz, traducerea autorizată a acestuia se comunică de îndată părților și persoanei vătămate, în plic sigilat, la locul de deținere sau prin agentul procedural al instanței sesizate, al instanței în circumscripția căreia locuiesc sau al instanței locului indicat de acestea pentru a fi citate. (4) Inculpatului i se aduce la cunoștință prin adresa de trimitere a rechizitoriului că până la data stabilită potrivit alin. (2) poate formula cereri și ridica excepții și că își poate angaja un avocat pentru a

[1] Expunere de motive cu privire la Codul de procedură penală, p. 18, www.just.ro.

[2] Potrivit art. 102 pct. 219 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului de procedură penală, art. 342 se modifică și va avea următorul cuprins: „Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală”.

[3] Potrivit art. 102 pct. 220 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului de procedură penală, art. 343 se modifică și va avea următorul cuprins: „Durata procedurii în camera preliminară este de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță”.

depune note scrise. În cazul în care inculpatul își angajează un avocat, acesta poate depune notele scrise judecătorului de cameră preliminară cu cel puțin 10 zile prevăzută la alin. (2). În cazul în care asistența juridică este obligatorie, judecătorul de cameră preliminară desemnează în cauză un avocat din oficiu, care poate depune note scrise cu cel puțin 3 zile înainte de data prevăzută la alin. (2). (5) Cererile și excepțiile se comunică parchetului, care poate răspunde în scris până la termenul de soluționare stabilit de judecătorul de cameră preliminară^[1]. (6) Dacă rechizitoriului îi lipsește vreuna dintre mențiunile obligatorii sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art. 329, judecătorul de cameră preliminară dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis rechizitoriul”.

Procedura de judecată în camera preliminară (art. 345 NCPP)^[2]

Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea inculpatului și a procurorului.

^[1] În condițiile în care procedura în cameră preliminară este lipsită de oralitate, se desfășoară în formă scrisă, de publicitate și contradictorialitate, în doctrină s-a susținut că este de neconceput ca una dintre cele mai importante funcții în procesul penal, funcția de instrucție, să aibă un caracter specific metodelor investigative, care prin natura lor impun confidențialitatea (de exemplu, autorizarea efectuării de percheziții domiciliare sau de interceptare a convorbirilor ori alte tehnici speciale de supraveghere sau cercetare prevăzute în art. 138 NCPP). O altă inechitate subliniată de aceeași autori este dată și de dispozițiile art. 344 alin (5) NCPP, care dau posibilitatea parchetului, căruia anterior i s-au comunicat cererile și excepțiile părților, de a răspunde în scris, răspuns care însă nu se comunică părților. S-a susținut că această prevedere contravine dreptului părților de a lua cunoștință despre toate cererile și excepțiile invocate de cealaltă parte, mai ales în condițiile în care poziția acuzării este exprimată prin rechizoriu, iar orice observații suplimentare comunicate judecătorului de cameră preliminară potrivit art. 344 alin. (5) NCPP rămân necunoscute celorlalte părți. Analizându-se și durata și natura juridică a termenelor stabilite prin art. 343 și art. 344 NCPP, s-a criticat faptul că pentru judecătorul de cameră preliminară s-a stabilit un anumit termen de recomandare privind durata procedurii, dar corelativ pentru părți sunt fixate alte termene (termenul de 10 zile fixat pentru depunerea notelor scrise prin avocat ales, respectiv 3 zile prin avocat din oficiu). Instituirea unor termene diferite după cum partea este asistată de către un apărător ales sau numit din oficiu este criticabilă. Mai mult, din interpretarea alin. (4) al art. 344 NCPP rezultă că partea nu poate depune note scrise decât prin avocat, fapt care contravine art. 6 parag. 3 lit. c) din Convenția (europeană) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care recunoaște dreptul fundamental al persoanei acuzate de a se apăra singur (*A. Crișu, D. Pop, Considerații referitoare la verificarea regularității actului de sesizare a instanței potrivit art. 300 CPP, în Dreptul nr. 10/2012, p. 246*).

^[2] Potrivit art. 102 pct. 222 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului de procedură penală, art. 345 se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) Dacă s-au formulat cereri și excepții ori a ridicat din oficiu excepții, judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra acestora, prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a inculpatului, la expirarea termenului prevăzut la art. 344

La termenul stabilit pentru soluționarea cauzei, judecătorul de cameră preliminară verifică competența instanței sesizate și se pronunță asupra cererilor formulate și excepțiilor ridicate.

Dacă apreciază că instanța sesizată nu este competentă, judecătorul de cameră preliminară va declina competența potrivit art. 50 și 51, care se aplică în mod corespunzător.

Probe administrate cu încălcarea prevederilor legale sunt excluse în condițiile art. 102 (excluderea probelor obținute în mod ilegal).

Probe excluse nu pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei.

Soluțiile ce se pot pronunța (art. 346 NCPP)^[1]

1. Începerea judecății, prin încheiere

În cazul în care constată că în cursul urmăririi penale probele au fost

alin.(4). (2) În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare, în cazul în care sancționează potrivit art. 280-282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, încheierea se comunică de îndată parchetului care a emis rechizitoriul. (3) În termen de 5 zile de la comunicare, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei”.

[1] Potrivit art. 102 pct. 223 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului de procedură penală, art. 346 se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a inculpatului. Încheierea se comunică de îndată procurorului și inculpatului. (2) Dacă nu s-au formulat cereri și excepții ori nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea termenelor prevăzute la art. 344 alin. (2) sau (3), judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecății. (3) Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă: a) rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății; b) a exclus toate probele administrate în cursul urmăririi penale; c) procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 alin. (3), ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții. (4) În toate celelalte cazuri în care a constat neregularități ale actului de sesizare, a exclus una sau mai multe probe administrate ori a sancționat potrivit art. 280-282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecății. (5) Probele excluse nu pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei. (6) Dacă apreciază că instanța sesizată nu este competentă, judecătorul de cameră preliminară procedează potrivit art. 50 și 51, care se aplică în mod corespunzător. (7) Judecătorul de cameră preliminară care a dispus începerea judecății exercită funcția de judecată în cauză”. Este de observat că, potrivit Legii nr. 255/2013 de punere în aplicare a Noului Cod de procedură penală, judecătorul va dispune restituirea numai în acele situații în care consideră că neregularitatea atrage imposibilitatea soluționării de către instanță a acțiunii penale. Prin urmare, se preconizează că existența unei neregularități în actul de sesizare nu va atrage în mod automat soluția de restituire. De asemenea, este de observat că, potrivit Legii nr. 255/2013 de punere în aplicare a Noului Cod de procedură penală, existența unei neregularități în actul de sesizare nu va atrage în mod automat soluția de

administrare în mod legal și sesizarea instanței este legală, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecății.

După începerea judecății, legalitatea sesizării poate fi contestată doar pentru motive noi, care nu au putut fi invocate în procedura camerei preliminare.

2. *Restituirea cauzei la parchet, prin încheiere, dacă:*

a) în urma sesizării conducătorului parchetului care a emis rechizitoriul, în condițiile art. 344 alin. (6), nu s-au luat măsuri pentru acoperirea omisiunilor;

Potrivit art. 334 alin. (2), reluarea se dispune de către conducătorul parchetului ori procurorul ierarhic superior prevăzut de lege, numai atunci când constată că pentru completarea omisiunilor este necesară efectuarea unor acte de urmărire penală. Prin ordonanța de reluare a urmăririi penale se vor menționa și actele ce urmează a fi efectuate.

b) toate probele din cursul urmăririi penale au fost administrate cu încălcarea prevederilor legale. Potrivit art. 334 alin. (1), în acest caz urmărirea penală este reluată;

c) sesizarea instanței este nelegală.

În cazul în care rechizitoriul privește mai multe fapte sau persoane, dispoziția de începere a judecății se limitează numai la faptele și persoanele pentru care judecătorul de cameră preliminară a constatat îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1)^[1].

În cazul în care judecătorul de cameră preliminară exclude una sau mai multe probe administrate cu încălcarea dispozițiilor legale, dispune informarea conducătorului parchetului care a emis rechizitoriul. În termen de 24 de ore de la informare, conducătorul parchetului comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată.

În cazul în care conducătorul parchetului menține cererea de începere a judecății, judecătorul de cameră preliminară dispune prin încheiere începerea judecății.

În cazul în care conducătorul parchetului nu răspunde în termenul prevăzut la alin. (5) ori arată că nu menține cererea de începere a judecă-

restituire, aceasta pronunțându-se doar când neregularitatea face imposibilă soluționarea acțiunii penale de către instanță.

^[1] Se observă astfel că judecătorul de cameră preliminară poate constata nelegalitatea sesizării instanței, în tot sau în parte, caz în care dispune restituirea cauzei la parchet pentru refacerea actului de sesizare în limitele neregularității, spre deosebire de reglementarea actuală, care nu permite sesizarea parțială.

ții, judecătorul de cameră preliminară dispune prin încheiere restituirea cauzei la parchet.

Întocmirea minutei este obligatorie^[1].

Contestații (art. 347 NCPP)^[2]

Împotriva încheierii pronunțate în temeiul art. 346 procurorul și inculpatul pot face contestație în termen de 3 zile de la comunicare.

Contestația se judecă de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate. Când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, contestația se judecă de către completul competent, potrivit legii.

Dispozițiile art. 343-345 se aplică în mod corespunzător^[3].

^[1] S-a arătat că după sesizarea instanței de judecată și deschiderea procedurii publice, judecătorul de scaun nu va mai putea pronunța o soluție de restituire, aspect ce rezultă din interpretarea art. 332 alin. (1) lit. b) NCPP, care prevede drept caz de reluare a urmăririi penale restituirea cauzei numai de către judecătorul de cameră preliminară. Această concluzie se impune atât pentru soluția de restituire având drept cauză neregularitatea actului de sesizare, cât și pentru soluțiile de restituire având drept temei nelegalitatea sesizării instanței sau a administrării probatoriului, judecătorul de scaun neavând la dispoziție o procedură similară cu art. 332 CPP (*V. Constantinescu*, op. cit., p. 165).

^[2] Potrivit art. 102 pct. 224 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului de procedură penală, art. 347 se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) În termen de 3 zile de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 346 alin. (1), procurorul și inculpatul pot face contestație cu privire la modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor, precum și împotriva soluțiilor prevăzute la art. 346 alin. (3)-(5). (2) Contestația se judecă de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate. Când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, contestația se judecă de către completul competent, potrivit legii. (3) Dispozițiile art. 343-346 se aplică în mod corespunzător”.

^[3] S-a arătat că deși această încheiere este supusă contestației, ca o cale de atac (art. 347 NCPP), legiuitorul nu a prevăzut caracterul suspensiv al căii de atac exercitate, astfel încât este posibil ca judecata cauzei să demareze înainte de soluționarea contestației (*A. Crișu*, *D. Pop*, op. cit., p. 246).

Capitolul al II-lea. Regularitatea actului de sesizare. Legala sesizare a instanței. Diferențe. Obiectul verificării efectuate de instanță

I. Diferența dintre neregularitatea actului de sesizare și nelegala sesizare a instanței. Analiza prejudiciului cu ocazia verificării regularității actului de sesizare – depășirea limitelor impuse de art. 300 CPP

CPP, art. 300, art. 332

Prin sentința penală nr. 106/22.09.2011 a Curții de Apel Cluj, s. pen. și min., s-a admis cererea formulată de inculpată, s-a apreciat că nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la sesizarea instanței, motiv pentru care, în baza art. 300 și art. 332 alin. (2) CPP, cauza a fost restituită la procuror în vederea refacerii urmăririi penale, reținându-se în esență că prejudiciul reținut în rechizitoriu nu corespunde celui rezultat din probe, respectiv din raportul de inspecție fiscală ce stă la baza acuzațiilor inculpatei pentru comiterea infracțiunii de evaziune fiscală.

Examinând recursul formulat de parchet împotriva acestei soluții, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că acesta este fondat, pentru următoarele considerente:

Textul care reglementează restituirea pentru refacerea urmăririi penale este art. 332 CPP. Conform acestui text, se poate dispune o astfel de măsură atunci când se constată, înainte de terminarea cercetării judecătorești, că cercetarea penală s-a efectuat de un alt organ decât cel competent, în cazul nerespectării dispozițiilor privitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanței, prezența învinutului sau inculpatului și asistarea acestuia de către apărător.

Instanța nu a indicat în motivare niciunul din aceste motive, ci a făcut o amplă expunere cu privire la ceea ce trebuie să cuprindă rechizitoriul, făcând o confuzie între instituția verificării regularității actului de sesizare, reglementată în art. 300 CPP, și restituirea pentru refacerea urmăririi penale, prevăzută de art. 332 CPP.

Această confuzie este evidențiată și în ultima frază a motivării, unde se precizează că nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la sesizarea instanței, motiv pentru care, în baza art. 300 și 332 alin. (2) CPP,